

VYRESNIO AMŽIAUS ŽMONIŲ APKLAUSOS APIE JIEMS SUTEIKTAS PROFILAKTINES SVEIKATOS PRIEŽIŪROS PASLAUGAS REZULTATAI (BENDRI)

Sveikatos mokymo ir ligų prevencijos centras atliko tyrimą, kurio metu apklausė vyresnio amžiaus žmones apie jiems suteiktas profilaktines sveikatos priežiūros paslaugas. Šiame tyrime dalyvavo ir Klaipėdos miesto senjorai. Iš viso buvo apklausti 1439 asmenys iš 31 miesto ir rajono.

Džiugu, kad vis daugiau žmonių domisi sveikata bei sveika gyvensena. Nėra išmintis ir senyvo amžiaus žmonės – dauguma jų (63,1 proc.) nuolat gilina savo žinias apie sveikatą: žiūri sveikatos laidas per televiziją, klausosi radijo laidų, skaito literatūrą ar naršo internete. Daugiau nei trečdalis (38,8 proc.) per praėjusius 12 mėn. dalyvavo jų gyvenamojoje vietoje organizuotame sveikatos mokymo (sveikatingumo) renginyje.

Vis dėlto, tik trečdalis (27,2 proc.) vyresnio amžiaus žmonių į gydymo ar kitą sveikatos priežiūros įstaigą kreipiasi profilaktikai. Tai reiškia, kad pas gydytoją einama tik reikalui prispyrus, o profilaktiniai patikrinimai dar nėra itin populiarūs. Pirminiuose sveikatos priežiūros centruose kraujospūdį, cukraus kiekį bei cholesterolį yra matavusių didžioji dalis (95 proc.) apklaustųjų.

Siekiant sumažinti riziką sveikatos problemų atsiradimui, rekomenduojamos prevencinės priemonės, viena iš tokių priemonių – skiepai. Nemokamai nuo sezoninio gripo skiepijami pavojingų gripo komplikacijų rizikos grupei priskiriami asmenys – vyresni nei 65 metų ir bet kurio amžiaus sergantieji lėtinėmis ligomis (širdies ir kraujagyslių, kvėpavimo takų, inkstų ir kt.), tačiau apklausus senjorus, paaiškėjo, kad daugiau nei pusė jų (54,8 proc.) nė karto nėra skiepijęsi nuo gripo.

1982 m. Austrijoje, kurioje sergamumo erkinio encefalitu rodiklis siekė 8,75/100 tūkst. gyventojų, pradėta visuotinė žmonių vakcinacija nuo erkinio encefalito. Šiuo metu, kai 80 – 90 proc. šalies gyventojų yra pasiskiepiję nuo šios ligos, susirgimų erkinio encefalitu sumažėjo daugiau kaip 12 kartų. Nors skiepų efektyvumas yra įrodytas, Lietuvoje senjorai neskuba skiepytis nuo šios nepagydomos ligos – nuo erkinio encefalito pasiskiepijęs buvo tik kas 6 senjoras (17 proc.).

Kita efektyvi prevencinė priemonė, galinti padėti sumažinti sveikatos problemos plitimą bei jos žalą – valstybės finansuojamos prevencinės programos. Pagrindinis jų tikslas – anksti ir laiku diagnozuoti ligas, taip mažinant sergamumą, neįgalumą ir išvengti mirtingumo dėl šių ligų.

Tyrimo duomenimis, gimdos kaklelio piktybinių navikų prevencinių priemonių programoje dalyvavo 46,2 proc. moterų, o atrankinės mamografijos patikroje dėl krūties vėžio – daugiau nei pusė (54,8 proc.) vyresniojo amžiaus moterų. Priešinės liaukos vėžio ankstyvosios diagnostikos programa pasinaudojo didžioji dalis (72,1 proc.) vyresnio amžiaus vyrų. Asmenys, kurie yra priskirti širdies ir kraujagyslių ligų didelės rizikos grupei, taip pat gali atlikti finansuojamus tyrimus. Dėl šios prevencinės programos, tyrimo duomenimis, gydytojų buvo konsultuotas dažniau nei kas antras (64,5 proc.) senjoras. Storosios žarnos vėžio ankstyvosios diagnostikos programa pasinaudojo dažniau nei kas trečias senjoras (39,9 proc.).

12.	Klaipėdos miesto	18	40,9	26	59,1	36	78,3	10	21,7
-----	------------------	----	------	----	------	----	------	----	------

7. Ar per praėjusius 2 metus buvo atliktas kraujo tyrimas dėl prostatos specifinio antigeno?

Eil. nr.	Savivaldybė	Prostatos specifinio Ag tyrimas			
		Taip		Ne	
		N	%	N	%
12.	Klaipėdos miesto	5	71,4	2	28,6

8. Ar per praėjusius 2 metus buvo atliktas slapto kraujavimo iš žarnyno testas ir ar per praėjusius metus buvo konsultuota dėl ŠKL prevencijos?

Eil. nr.	Savivaldybė	Slapto kraujavimo iš žarnyno				Konsultacija dėl ŠKL prevencijos			
		Taip		Ne		Taip		Ne	
		N	%	N	%	N	%	N	%
12.	Klaipėdos miesto	16	30,8	36	69,2	38	67,9	18	32,1

9. Ar per praėjusius 12 mėnesių reikėjo apsilankyti pas odontologą?

Eil. nr.	Savivaldybė	Vizitas pas odontologą					
		Taip, lankėsi		Reikėjo, bet atsisakė		Ne, nereikėjo	
		N	%	N	%	N	%
12.	Klaipėdos miesto	38	69,1	6	10,9	11	20,0

10. Ar patenkinti suteiktų profilaktinių sveikatos priežiūros paslaugų kokybe ir ar teko primokėti už suteiktas profilaktines sveikatos priežiūros paslaugas?

Eil. nr.	Savivaldybė	Pasitenkinimas kokybe						Ar teko primokėti?			
		Taip		Iš dalies		Ne		Taip		Ne	
		N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
12.	Klaipėdos miesto	22	41,5	27	50,9	4	7,5	33	60,0	22	40,0

11. Kada paskutinį kartą dalyvavo organizuotame sveikatos mokymo renginyje ir ar gilina savo žinias apie sveikatą?

Eil. nr.	Savivaldybė	Dalyvavimas sveikatingumo renginiuose						Ar gilina žinias					
		per pask. 12 mėn.		prieš kelis metus		niekada		Taip		Retkarčiais		Ne	
		N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
12.	Klaipėdos miesto	19	35,2	7	13,0	28	51,9	30	54,5	19	34,5	6	10,9

12. Kaip vertinama sava sveikatos būklė ir ar dėl sveikatos būklės reikalinga kitų asmenų pagalba kasdieniame gyvenime?

Eil. nr.	Savivaldybė	Sveikatos būklės vertinimas						Pagalbos poreikis			
		Gera ir labai gera		Vidutinė		Blogesnė nei vidutinė		Taip		Ne	
		N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
12.	Klaipėdos miesto	7	12,7	45	81,8	3	5,5	3	5,7	50	94,3